

Vrienden van het Spoorwegmuseum

Vereniging

Vrienden Dienst - digitaal Jaargang 5, Nummer: 56

De Arend en zijn klinknagels

Op 1 februari werden er in de werkplaats van de Museumstoomtram in Hoorn aan de ketelromp van 'De Arend' vijfderde klinknagels (de gaten waren nodig voor onderzoek naar de toestand van de ketel) werden door nieuwe vervangen.

Hiervoor waren maar liefst zes medewerkers nodig: één voor het verhitten van de nagels; één voor het doorgeven ervan naar de ketel; vervolgens één voor het doorgeven in de ketel; dan iemand voor het plaatsen van de 'dolly' (de 'tegenhouder') in de ketel; één voor het verlenen van assistentie bij het klinken en dan nog de uiteindelijke klinker. Maar goed dat deze vaardigheden nog aanwezig zijn.

[Vorige maand is er een interessante video gemaakt over de werkzaamheden bij de inspectie.](#)

Bezoekersaantallen in 2021

Ondanks de lange periodes van sluiting trok het Spoorwegmuseum in het coronajaar 2021 toch nog 179.184 bezoekers. Hiervan was 165.460 regulier bezocht, de overige 13.724 kwamen binnen via de zakelijke markt. In 2020, het "eerste coronajaar" waren het 198.913 bezoekers; topjaar was tot nu toe 2019 met 431.396 bezoekers.

Cartoon

Cartoon van Hans Proper

Betalingsherinnering

Van onze penningmeester kwam de melding dat een aantal Vrienden achterloopt met hun contributie. Met andere woorden, een aantal Vrienden heeft voor het (kalender)jaar 2022 nog niet betaald. Vandaar dus deze oproep aan hen om zo snel mogelijk te voldoen aan deze verplichting, want "zwartrijden bij de Vrienden" is niet mogelijk.

[Betalen kan heel eenvoudig via onze eigen website.](#) Bedenk dat onze Vereniging een culturele ANBI-status heeft, uw gift is dus fiscaal aftrekbaar.

Ook kunt u uw bank een opdracht tot periodieke overboeking verstrekken. Dan kunt u het niet meer vergeten en het spaart ons de kosten en moeite van herinnering(en)! En weet: een automatische machtiging kunt u altijd weer intrekken!

Bij voorbaat dank!

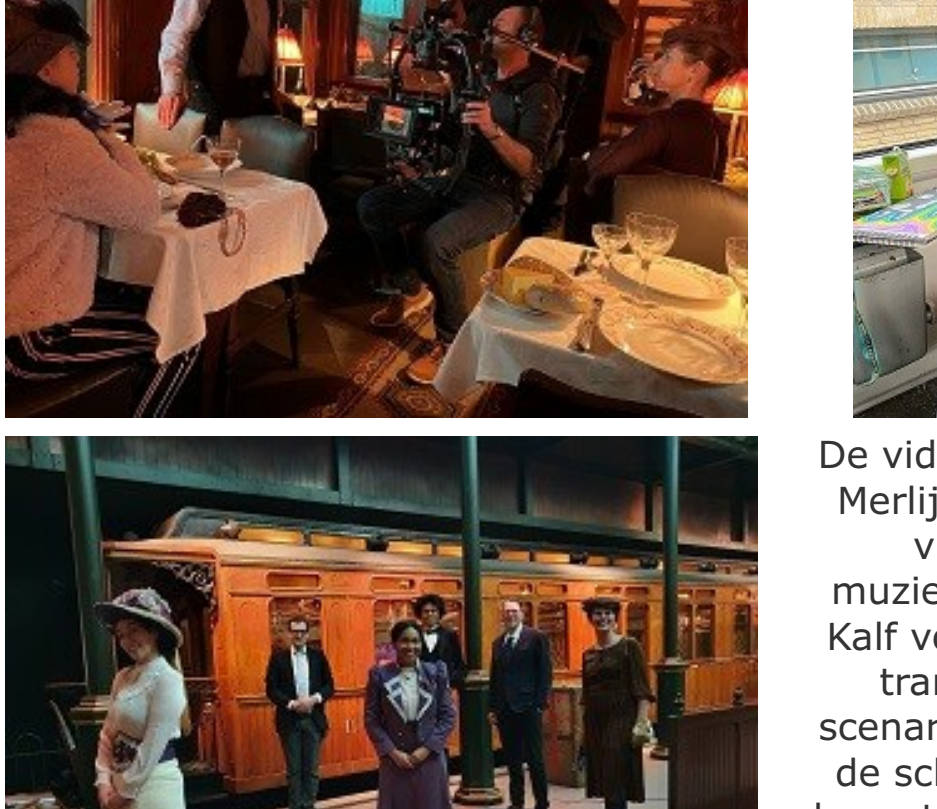
OnTraXs evenement

Het goede nieuws is dat dit geweldige evenement voor dit jaar nu is ingepland: deze 3 interessante dagen staan genoteerd voor vrijdag 23 september tot en met zondag 25 september. Daar hebben we wat moois om naar uit te kijken! Zet deze data maar alvast in uw agenda!

Expeditie Posttrein

In mei is het precies 25 jaar geleden dat de laatste posttrein in Nederland heeft gereden. Vanaf dat moment geldt het postvervoer in weg. Dit feit is de aanleiding voor het Spoorwegmuseum om een tentoonstelling over postvervoer per spoor te maken. De tentoonstelling krijgt de naam 'Expeditie Posttrein', een titel die zowel verwijst naar de postexpeditie zoals dat werd genoemd, maar ook naar het verdwijnen van de posttrein. Bovendien impliceert de term expeditie dat er wat te doen is in de tentoonstelling, want er komen allerlei leuke spellen in de tentoonstelling gericht op de belangrijkste doelgroep: gezinnen met kinderen. Naast de vier postrijtuigen krijgt ook het 1ste klasse rijtuig van de Arend, de Diligence, een plek in de tentoonstelling. De opening is gepland op maandag 16 mei. Die dag is het exact 25 jaar geleden dat de posttrein zijn laatste rit maakte.

Het Spoorwegmuseum op de TV en in het nieuws

Voor het Programma 'Verslaafd' (RTL-4) zijn opnames gemaakt voor 4 afleveringen.

Dan zijn er op 28 maart weer een hele stoet mensen met tassen en objecten te gast bij Frits Sissing en zijn experts voor opnames van het programma "Tussen Kunst & Kitsch".

En recentelijk was de eerste aflevering van het nieuwe seizoen van het NTR-programma "Project Rembrandt". Voor aflevering 7 van deze serie waren de kunstenaars te gast in het museum waar ze op het Perron van Droomreizen, met uitzicht op de Orient Express, hun schilderijen moesten demonstren. Deze uitzending is gepland op zondag 6 maart.

Een leuke foto tenslotte bij de koffers in de bestelgoederengang. Geen reguliere bezoeker, maar een fotomodel voor "House of Basics", een cool merk voor kinderkleding.

Waar wij als Vrienden hoofdzakelijk geïnteresseerd zijn in alles wat er zich zoal rond het spoor afspeelt, zijn er kunstzinnige mensen die al genoeg nemen met een rek met koffers! Maar ja, wat voor koffers!

Engelse Handouts

Er is nu ook voor buitenlandse bezoekers een informatieve handout in de engelse taal. Deze handout bevat naast een plattegrond veel engeltalige informatie over het museum en de collectie. Ook bevat de handout samenvattingen van de theatervoorstellingen en de audiotour. Het uiterlijk van de handout heeft een opfrisbeurt gekregen en is een mooie informatiebron voor de niet-nederlandstalige gasten.

Promotievideo over het Spoorwegmuseum

Hollywood in het Spoorwegmuseum! Eind januari was er een grote professionele filmcrew aanwezig in het museum. Deze keer niet voor een speelfilm of reclamespot, maar voor onze eigen museumpromo. Het was de grote wens van de afdeling Marketing & Communicatie om een mooie, gelikte museumpromo te maken. Eentje die in één klap duidelijk maakt hoe leuk het museum is en waarom je absoluut een keer een bezoek moet brengen aan het Spoorwegmuseum. Een promo die we kunnen inzetten als commercial, maar ook om ons te presenteren op alle denkbare platforms.

De video wordt gemaakt door filmmaker Merlijn Passier. Merlijn maakt film- en videoproducties, commercials, muziekvideo's en won ooit een Gouden Kalf voor beste korte documentaire "De tranen van Fidel". Hij bedacht een scenario waarbij een opa, gespeeld door de schoonvader van Daan, een bezoek brengt aan het museum, samen met zijn kleindochter.

Er werd gefilmd op verschillende plekken in het museum, o.a. in de Sprinter, de Oriënt Express en de Vuurproef. Daarbij waren af en toe wat figuren nodig wat tot mooie tafereelen leidde bij de Oriënt Express.

Veel pubiciteit over de ramp bij Harmelen

Er was bijna geen ontkomen aan, in kranten en op radio en televisie was er volop aandacht voor de treinramp bij Harmelen. In veel items stond het verhaal van André Smeding centraal, die te zien is in het filmpje dat draait in de tentoonstelling. Hij overleefde als inzittende van de sneltrijn de treinramp en redde een meisje uit de wrakstukken van de verwoeste stoptrein.

Na 60 jaar was hij erg benieuwd hoe het met dit meisje zou zijn. Problem was dat hij haar naam niet wist en hij verder totaal geen informatie over haar had. De Telegraaf, het AD en Hart van Nederland deelden zijn verhaal, en hij was zelfs in het NOS Journaal aan het woord.

De oproep had succes, na de uitzending van Hart van Nederland op vrijdag 7 januari meldde zich het bewuste meisje. De inmiddels 75-jarige vrouw hoorde van haar zwager dat ze gezocht werd. En op 8 januari kwam het tot een emotionele ontmoeting met André bij het monument in Harmelen. Een zeer bijzondere ontwikkeling, die op maandag nog eens breed werd uitgemeten in de Telegraaf.

Op de foto met André Smeding die "Hart van Nederland" te woord staat. Hieronder een overzicht van de vele publicaties, radio en tv over de treinramp bij Harmelen:

- [NOS](#)
- [Radio:](#)
- [Trouw](#)
- [Met het Oog op Morgen](#)
- [Refomatorisch Dagblad](#)
- [Villa VdB](#)
- [AD](#)
- [Goededag Haandrikman](#)
- [RTV Utrecht/Radio M](#)
- [Spoormedia 1](#) [Spoormedia 2](#)

In de museumwinkel is het boek over de treinramp te koop.

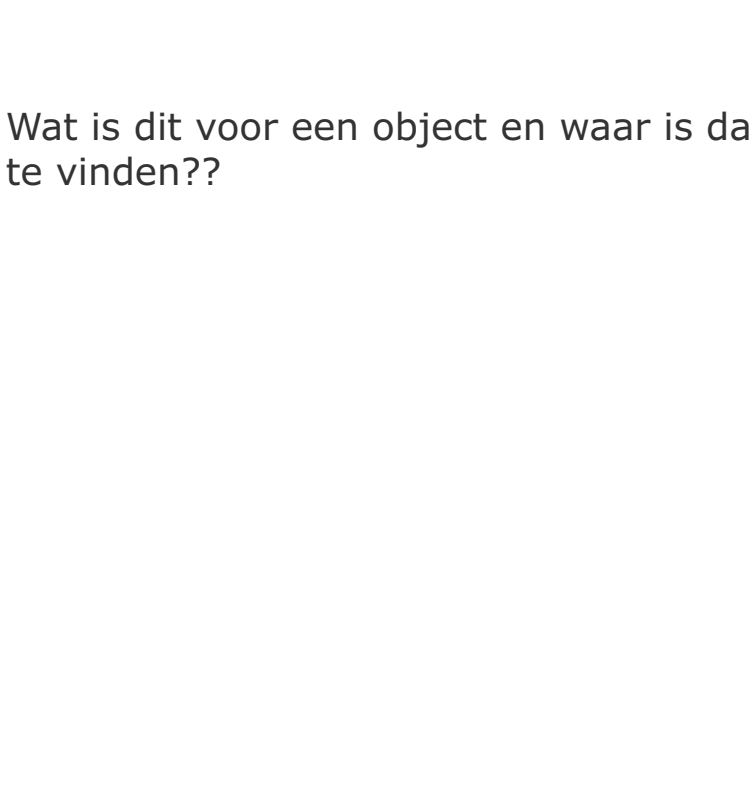
Na de oorlog

Een fotoshoot bij het Schapenhok. Gastspreker Esther Spiro verzorgt voor Stichting Na de Oorlog gastlessen over de Tweede Wereldoorlog. Zij vertelt daarin het verhaal van haar vader die in 1942 tijdens een transport van Amsterdam naar Westerbork bij Zwolle uit de trein vist te ontsnappen door uit het raam te springen. Voor haar presentatie werden foto's en filmbeelden gemaakt om dit verhaal te illustreren. Het Schapenhok was vermoedelijk het soort materieel waaruit hij kon ontkomen. Dankzij deze ontsnapping overleefde hij, in tegenstelling tot de rest van zijn familie, de oorlog.

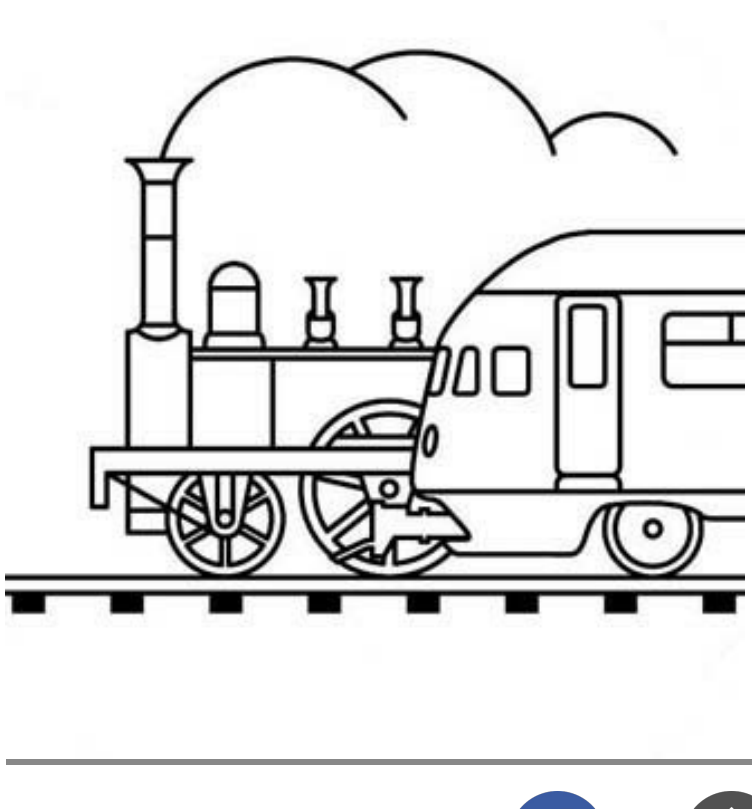
Stichting Na de Oorlog heeft tot taak de verhalen over de Tweede Wereldoorlog levend te houden en leidt een nieuwe generatie verhalenvertellers op die vooral op scholen gastlessen geeft.

Renovatie gesloten goederenwagon

Bij het seinhuis wordt gewerkt aan de gesloten goederenwagon (Gs); deze wordt gerenoveerd door de Firma Kaap. Momenteel is alleen het stalen frame nog te zien, het houtwerk wordt vernieuwd, dus alle oude houten delen zijn verwijderd. De vloer wordt deels gerepareerd, de stalen constructie is nog goed dus deze blijft behouden. Afhankelijk van de weersomstandigheden hopen we dat de goederenwagon in het voorjaar klaar is.

Uniek verzetsmodel met het Spoorwegmuseum logo erop. Te koop in de Museumwinkel.

Lampjes

In het kader van "klusjes-waar-je-normaal-gesproken-niet-aan-toekomt" boog medewerker Marzouk zich letterlijk over het model van de Sr2. Een groot aantal lampjes aan de binnenzijde werkte niet meer en het vervangen daarvan bleek een lastig klusje omdat de lampjes slechts een paar millimeter groot zijn. Na veel gepriegel is het Marzouk gelukt en branden nu alle lampjes in het prachtige model weer. Een lichtend object in de gang van de ingangshal.

Het raadsel

Het raadsel van de vorige maand is de fabrieksplaat van de loc NRS 107, de "loc op poten". Dit is de zogenaamde "Rhinjboog"-locomotief die destijds een grote stap vooruit was in de locomotiefbouw. Voor het eerst kreeg een locomotief aan de voorkant een 2-assig looppdraaistel waardoor deze beter rijdt. De lengte en daardoor de capaciteit van de ketel konden zo worden vergroot. De bijnaam 'Rhinjboog' is een samenvoeging van de spoorwegaanschappij die de locomotief liet bouwen (Nederlandsche Rhijnspoorweg-Maatschappij) en het Engelse woord voor draaistel (uiteinde). Na het opheffen van de NRS 107 werd de serie locomotieven ontdekt over. Zij zijn zo blij met de machines dat ze er nog 50 (vrijwel identieke) van nabestellen. Locomotief NRS107 heeft een bijzondere plaats gekregen in het museum. Op zijn hoge troon kijkt hij over de bezoekers heen. Dat deed hij trouwens al voordat het museumgebouw er stond: bij de grote verbouwing in 2005 is het museumgebouw pas neergezet toen de NRS 107 al op zijn palen stond.

Uit Wikipedia: In 1889 bestelde de Nederlandsche Rhijnspoorweg-Maatschappij (NRS) negen locomotieven met de nummers 101-109 bij de fabriek van Sharp Stewart and Company te Glasgow. De asindeling van de locomotieven was 2'B. Dit waren de laatste door de NRS bestelde locomotieven, want een jaar later, in 1890, werd de NRS opgeheven en werd het materieel overgeleverd over de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij (HSM) en de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen. Omdat de locomotieven te lang waren voor de kleine draaischijven van de SS, heeft de SS de 5 locomotieven een jaar later, in 1891, overgedaan aan de HSM.

En dan nu het raadsel van deze maand:

Wat is dit voor een object en waar is dat te vinden??

Bijdragen?

Als U ook een bijdrage wilt leveren, stuur dan Uw eventuele opmerkingen, suggesties of foto's naar:

redactie@vriendennsm.nl
editor@vriendennsm.nl

www.vriendennsm.nl
www.spoorwegmuseum.nl

Redactie: Rick Meijer
Eindredactie: Peter van Dorp
Layout: Piet Meijer
Kopfoto: Robin Binsbergen

Deze e-mail is verstuurd aan [{{email}}](#).
Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#).
U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#).
Voor een goede ontvangst voegt u redactie@vriendennsm.nl toe aan uw adresboek.